

Замимаи 1
ба Регламенти техникии
«Бехатарии газӣ табиини сӯзандаи барои
интиқол ва истифодабарӣ омодашуда»

Талабот ба газӣ табиини сӯзандаи барои интиқол тавассути
лӯлаҳои магистралӣ омодашуда

№	Номгуи нишондиҳанда	Воҳиди числак	Меъёр	
			Ҳадди ақал	Ҳадди ниҳой
1	Ҳиссаи молярии унсурҳо (таркиби ҷузъҳо)	%	Ба меъёр дароварда намешавад, муайян намудан ҳатминст	
2	Ҳиссаи молярии оксиген	%	-	0,020
3	Ҳиссаи молярии диоксиди карбон	%	-	2,5
4	Ҳиссаи концентрати сулфиди гидроген	г/м³	-	0,007 (0,020)
5	Ҳиссаи концентрати сулфури меркаптани	г/м³	-	0,016 (0,036)
6	Ҳаҷми концентрати сулфури умумӣ	г/м³	-	0,030 (0,070)
7	Ҳаҷми гармии сӯзиш, пасттарин	МҶ/м³ (ккал/м³)	31,80 (7600)	-
8	Зичӣ	кг/м³	Ба меъёр дароварда намешавад, муайян намудан ҳатминст	
9	Ҳарорати нуқтаи намнокӣ аз рӯи об: барои иқлими муътадил: - мавсими зимистон - мавсими тобистон барои иқлими сард: - мавсими зимистон - мавсими тобистон	°C	-	-10,0 (-5,0) -10,0 (-3,0) -20,0 -14,0 (-10,0)
10	Ҳарорати нуқтаи намнокӣ бо карбогидридҳо: барои иқлими муътадил: - мавсими зимистон - мавсими тобистон барои иқлими сард: - мавсими зимистон - мавсими тобистон	°C	-	-2,0 (0,0) -2,0 (0,0) -10,0 -5,0
11	Филзати умумии омехтаҳои механикӣ	г/м³	-	0,001

Эзоҳ:

1. Мавсими тобистон - аз 1 май то 30 сентябр. Мавсими зимистон - аз 1 октябр то 30 апрел. Мавсимҳо метавонанд дар мувофиқа дақиқ карда шаванд.

2. Нишондиҳандаи «ҳиссаи молярии оксиген» ба ҳисоби миёна дар як шабонарӯз муайян карда мешавад.
3. Меъёри нишондиҳандаҳои 4 – 8 ва 11 ҳангоми фишори стандартӣ 101,325 кПа ва ҳарорати стандартӣ 20,0°C муқаррар шудааст. Ҳарорати стандартӣ сӯзиш ҳангоми ҳисоб намудани ҳаҷми гармии сӯзиш 25 °C-ро ташкил медиҳад.
4. Ҳангоми ҳисоб кардани нишондиҳандаи 7 қадвали мазкур 1 кал баробар ба 4,1868 Ҷ истифода мешавад.
5. Меъёрҳои нишондиҳандаи 9 ҳангоми фишори мутлақ 3,92 МПа муқаррар шудаанд.
6. Меъёрҳои нишондиҳандаи 10 ҳангоми фишори мутлақ аз 2,5 то 7,5 МПа муқаррар шудаанд.
7. Меъёрҳои дар қавсайн овардашуда барои нишондиҳандаҳои 4 - 6 дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мувофиқа бо ташкилоти интиқолдиҳандаи газ ва қабулқунандаи газӣ табиӣ барои интиқол татбиқ мегарданд.
8. Барои нишондиҳандаҳои 9 ва 10 меъёрҳои дар қавсайн овардашуда дар мувофиқа байни тарафҳои таҳвилдиҳанда ва қабулқунанда истифода менамоянд.
9. Барои газӣ табиини сӯзанда, ки дар таркиби он карбогидридҳои C₃₊ аз 1,0 г/м³ зиёд намебошанд, нишондиҳандаи 10 метавонад ба меъёрбандӣ истифода шавад.
Филзати умумии карбогидридҳои C₃₊ (г/м³) дар асоси таркиби унсурҳои он аз рӯи формулаи зерин ҳисоб карда мешавад:

$$C_{3+} = 10 \cdot \left(\frac{72,15}{24,05} \cdot X_{\Sigma C_3} + \frac{86,18}{24,05} \cdot X_{\Sigma C_4} + \frac{100,21}{24,05} \cdot X_{\Sigma C_5} + \frac{114,24}{24,05} \cdot X_{\Sigma C_6} \right)$$

ки:

- X_{ΣC₃} - ҳиссаи молярии ҷамъи пентанҳо дар газӣ тадқиқшаванда, %;
X_{ΣC₄} - ҳиссаи молярии ҷамъи гексанҳо дар газӣ тадқиқшаванда, %;
X_{ΣC₅} - ҳиссаи молярии ҷамъи гептанҳо дар газӣ тадқиқшаванда, %;
X_{ΣC₆} - ҳиссаи молярии ҷамъи октанҳо дар газӣ тадқиқшаванда, %.

Заминман 2
ба Регламенти техникни
«Бехатарии гази табиини сӯзандаи барои
интиқол ва истифодабарӣ омодашуда»

Талабот ба гази табиини сӯзандаи таъиноти
саноатӣ ва коммуналию маишӣ

№	Номгуи нишондиҳанда	Воҳидҳои ченак	Меъёр	
			Ҳадди ақал	Ҳадди ниҳол
1	Ҳиссаи молярии унсурҳо (таркиби ҷузъҳо)	%	Ба меъёр дароварда намешавад. муайян намудан ҳатмист	
2	Ҳиссаи молярии оксиген	%	-	0,050
3	Ҳиссаи молярии диоксидаи карбон	%	-	2,5
4	Ҳиссаи концентрати сулфиди гидроген	г/м³	-	0,020
5	Ҳиссаи концентрати сулфури меркаптани	г/м³	-	0,036
6	Ҳаҷми гармии сӯзиш, пасттарин	МҶ/м³ (ккал/м)	31,80 (7600)	-
7	Рақами Воббе, баландтарин	МҶ/м³ (ккал/м)	41,20 (9840)	54,50 (13020)
8	Тамоюли шумораи Воббе нисбат ба нишондиҳандаҳои номинали	%	-	±5
9	Зичӣ	кг/м³	Ба меъёр дароварда намешавад, муайян намудан ҳатмист	
10	Ҳарорати нуқтаи намнокӣ аз рӯи об:	°C	-	Ҳарорати газ
11	Ҳарорати нуқтаи намнокӣ аз рӯи карбогидридҳо:	°C	-	Ҳарорати газ
12	Ғилзати умумии омехтаҳои механикӣ	г/м³	-	0,001
13	Шиддатнокии бӯй	балл	3	-

Эзоҳ:

1. Меъёрҳои нишондиҳандаҳои 4 - 7, 9 ва 12 ҳангоми фишори стандартӣ 101,325 кПа ва ҳарорати стандартӣ 20°C муқаррар шудаанд. Ҳарорати стандартӣ сӯзиш ҳангоми ҳисоб намудани ҳаҷми гармии сӯзиш 25°C-ро ташкил медиҳад.

2. Ҳангоми ҳисоб кардани нишондиҳандаҳои 6 - 7 1кал баробар ба 4,1868 Ҷ истифода мешавад.

3. Нишондиҳандаҳои 6 - 8 танҳо ба (ГТС) газҳои табиини сӯзандае, ки ба сифати сӯзишворӣ истифода мегарданд, истифода мешавад.

4. Нишондиҳандаҳои номиналии шумораи Воббе дар ҳудуди меъёри нишондиҳандаи 7 барои системаи алоҳидаи газтақсимкунӣ дар мувофиқа бо истеъмолкунанда муқаррар карда мешавад.

5. Меъёрҳои нишондиҳандаҳои 10 ва 11 ҳангоми фишор дар нуқтаи интиҳоби намунаҳо муқаррар карда мешавад.

6. Барои (ГТС) гази табиини сӯзандае, ки дар таркиби он карбогидридҳои C₃₊ баланд аз 1,0 г/м³ зиёд намебошанд, ба нишондиҳандаи 11 иҷозати бе меъёр дода мешавад.

Ғилзати умумии карбогидридҳои C₃₊ (г/м³) дар асоси таркиби компонентҳои он аз рӯи формулаи зерин ҳисоб карда мешавад:

$$C_{3+} = 10 \cdot \left(\frac{72,15}{24,05} \cdot X_{C_3} + \frac{86,18}{24,05} \cdot X_{C_4} + \frac{100,21}{24,05} \cdot X_{C_5} + \frac{114,24}{24,05} \cdot X_{C_6} \right)$$

ки:

X_{C₃} - ҳиссаи молярии ҷамъи пентанҳо дар гази тадқиқшаванда, %;

X_{C₄} - ҳиссаи молярии ҷамъи гексанҳо дар гази тадқиқшаванда, %;

X_{C₅} - ҳиссаи молярии ҷамъи гептанҳо дар гази тадқиқшаванда, %;

X_{C₆} - ҳиссаи молярии ҷамъи октанҳо дар гази тадқиқшаванда, %;

7. Меъёрҳои нишондиҳандаи 13 барои омехтаҳои газу ҳаво, ки ҳиссаи меъёри ГТС ба 1 % баробар аст, муқаррар гардидааст.

8. Нишондиҳандаи 13 танҳо барои (ГТС) газҳои табиини сӯзандаи таъиноти коммуналию маишӣ татбиқ карда мешавад.

9. Барои (ГТС) газҳои табиини сӯзандаи таъиноти саноатӣ меъёри нишондиҳандаи 13 дар мувофиқа ба истеъмолкунанда муқаррар мегардад.

10. Дар мувофиқа бо истеъмолкунанда ба пешкашсозии (ГТС) газҳои табиини сӯзандаи бо ҳиссаи молярии баландтари диоксидаи карбон ба ҳаҷми алоҳидаи газрасон иҷозат дода мешавад.

Замимаи 3
ба Регламенти техникии
«Бехатарии газии табиин сӯзандаи барои
интиқол ва истифодабарӣ омодашуда»

Талабот ба газии табиин сӯзандаи фишурдашуда

№	Номгӯи нишондиханда	Воҳиди ченак	Меъёр	
			Ҳадди ақал	Ҳадди ниҳой
1	Ҳиссаи молярии унсурҳо (таркиби қузьҳо)	%	Ба меъёр дароварда намешавад, муайян намудан	
2	Ҳаҷми гармии сӯзиш. пастарин	МҶ/м³	31,80	-
3	Таърифуби зичӣ нисбат ба ҳаво	-	0,55	0,70
4	Ҳисоби адади метанӣ	%	70	-
5	Ғилзати умумии сулфиди гидроген	г/м³	-	0,02
6	Ҳиссаи концентрати сулфурин меркаптани	г/м³	-	0,036
7	Ҳиссаи молярии компонентҳои ғайрисӯзанда (умумӣ)	%	-	7,0
8	Ҳиссаи молярии оксиген	%	-	1,0
9	Ғилзати умумии бугҳои об	г/м³	-	0,009
10	Ғилзати умумии омехтаҳои механикӣ	г/м³	-	0,001

Эзоҳ:

1. Меъёрҳои нишондихандаҳои 2, 5, 6, 9 ва 10 ҳангоми фишори стандартии 101,325 кПа ва ҳарорати стандартии 20°C муқаррар шудаанд. Ҳарорати стандартии сӯзиш ҳангоми ҳисоб намудани ҳаҷми гармии сӯзиш 25°C-ро ташкил медиҳад.

2. Ҳарорати (ГТС) газҳои табиин сӯзандаи дар лӯлазарфҳо (баллонҳо) пуршаванда метавонад аз ҳарорати ҳавои муҳити атроф на зиёда аз 15,0°C баланд бошад, вале набояд аз 60°C зиёдтар бошад.

Замимаи 4
ба Регламенти техникии
«Бехатарии газии табиин сӯзандаи барои
интиқол ва истифодабарӣ омодашуда»

Талабот ба газии табиин сӯзандаи моеъ

№	Номгӯи нишондиханда	Воҳидҳои ченак	Меъёр					
			Газии табиини моеъ (ГТМ) барои муҳарриқи турбинаҳои газӣ авиатсионӣ		Газии табиини моеъ (ГТМ) барои муҳарриқи дарунсӯзи автомобилӣ		Газии табиини моеъ (ГТМ) барои дастгоҳҳои энергетикӣ	
			Ҳадди ақал	Ҳадди аксар	Ҳадди ақал	Ҳадди аксар	Ҳадди ақал	Ҳадди аксар
1	Ҳиссаи молярии унсурҳо (таркиби қузьҳо)	%	Ба меъёр дароварда намешавад, муайян намудан ҳатмист					
2	Ҳиссаи молярии метан	%	99,0	-	80,0	-	75,0	-
3	Адади Воббе, баландтарин	МҶ/м³	47,2	49,2	-		41,2	54,5
4	Ҳаҷми гармии сӯзиш пасттарин	МҶ/м³	-		31,8	36,8	31,8	-
5	Ҳиссаи молярии азот	%	-		-	5,0	-	5,0
6	Ҳиссаи молярии диоксиди сулфур	%	-	0,005	-	0,015	-	0,030
7	Ҳиссаи молярии оксиген	%	-	0,020	-	0,020	-	0,020
8	Ғилзати умумии сулфиди гидроген	г/м³	-	0,020	-	0,020	-	0,020
9	Ғилзати умумии сулфури меркаптани	г/м³	-	0,036	-	0,036	-	0,036
10	Ҳисоби адади метанӣ	-	-		70	-	-	

Эзоҳ:

1. Меъёрҳои нишондихандаҳои 3, 4, 8 ва 9 ҳангоми фишори стандартии 101,325 кПа ва ҳарорати стандартии 20°C муқаррар шудаанд. Ҳарорати стандартии сӯзиш ҳангоми ҳисоб намудани ҳаҷми гармии сӯзиш 25°C-ро ташкил медиҳад.